

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ สถานที่ทำการวิจัย และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล ขอบเขตการวิจัย การสุ่มตัวอย่าง การทดสอบแบบสอบถาม และรายละเอียดแบบสอบถาม ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่จะใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม จากเกษตรกรในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งผู้ที่เคยใช้และไม่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่มีผู้รวบรวมไว้เรียบร้อยแล้ว เช่นบรรยายสรุปอำเภอฝาง, ข้อมูลที่รวบรวมไว้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ

ขอบเขตการวิจัย

สอบถามข้อมูลจากเกษตรกรในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งผู้ที่เคยใช้และไม่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

การสุ่มตัวอย่าง

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2540 มีจำนวน 22,552 ครัวเรือน จากตารางแอสกินและโกลตัน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 22,522 จะใช้จำนวนตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลจำนวน 318 ตัวอย่าง¹⁴ สำหรับการค้นคว้าอิสระนี้

¹⁴ นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537) : 103.

ได้เก็บข้อมูลจากตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 321 ตัวอย่าง ดังนี้

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเก็บตัวอย่าง โดยแบ่งตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามพื้นที่ตำบล 8 ตำบล ของอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่¹⁵ โดยกำหนดตัวอย่างในแต่ละตำบล ตามสัดส่วนของประชากรทั้งหมด 22,522 และจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ 321 ตัวอย่าง ดังนี้

1. ตำบลเวียง จำนวนประชากร 4,412 ครัวเรือน	63	ตัวอย่าง
2. ตำบลม่อนปิ่น จำนวนประชากร 2,793 ครัวเรือน	40	ตัวอย่าง
3. ตำบลแม่ฮอน จำนวนประชากร 2,956 ครัวเรือน	42	ตัวอย่าง
4. ตำบลแม่ฮูน จำนวนประชากร 2,864 ครัวเรือน	41	ตัวอย่าง
5. ตำบลสันทราย จำนวนประชากร 3,230 ครัวเรือน	46	ตัวอย่าง
6. ตำบลแม่คะ จำนวนประชากร 2,517 ครัวเรือน	36	ตัวอย่าง
7. ตำบลแม่ข่า จำนวนประชากร 2,620 ครัวเรือน	37	ตัวอย่าง
8. ตำบลโป่งน้ำร้อน จำนวนประชากร 1,160 ครัวเรือน	16	ตัวอย่าง
รวม	321	ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างนี้จะออกภาคสนามโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในย่านเกษตรกรรมแต่ละเขตตำบล อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จนกว่าจะได้ข้อมูลครบตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนดไว้

การทดสอบแบบสอบถาม

ใช้วิธีการทดสอบแบบสอบถาม โดยการให้เกษตรกรในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ที่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์จำนวน 10 ราย และที่ไม่เคยใช้บริการสินเชื่อฯ อีก 10 ราย กรอกแบบสอบถามที่ใช้ทดสอบ จากนั้นนำมาตรวจสอบดูข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข แล้วทำการแก้ไขและใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

รายละเอียดแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน รวม 38 ข้อ ส่วนที่ 1 ข้อ 1-8 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุ เพศ การศึกษาขั้นสูงสุด รายได้ต่อปี อาชีพเกษตรกรรมหลัก

¹⁵ สำนักงานส่งเสริมการเกษตร, รายงานจำนวนครัวเรือนเกษตรกรรมและพื้นที่ปลูกพืชอำเภอฝาง 2540 (เชียงใหม่ : สำนักงานส่งเสริมการเกษตร อำเภอฝาง), 2541.

ธนาคารพาณิชย์ที่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร สาเหตุที่ไม่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของธนาคารพาณิชย์ และสาเหตุที่เลือกใช้บริการสินเชื่อฯ ส่วนที่ 2 ข้อ 9-30 เป็นการถามความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ เป็นการถามความ คิดเห็นโดยให้เลือกตอบแต่ละข้ออย่างใดอย่างหนึ่งคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งคำถามในข้อ 9-30 แบ่งเป็น 6 ด้าน คือด้านผลิตภัณฑ์ 4 ข้อ ด้านราคา 2 ข้อ ด้าน ช่องทางจำหน่าย 5 ข้อ ด้านการส่งเสริมการตลาด 3 ข้อ ด้านการบริการของพนักงานด้านสินเชื่อ 4 ข้อ ด้านกระบวนการขั้นตอนของการบริการด้านสินเชื่อ 3 ข้อ และข้อ 30 เป็นการให้ผู้ตอบแบบสอบถาม กรอกความคิดเห็นเพิ่มเติม ส่วนที่ 3 ข้อ 31-38 เป็นการถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เคย ใช้และไม่เคยใช้บริการสินเชื่อฯ ที่มีต่อปัจจัยในการให้บริการสินเชื่อฯ โดยมีปัจจัยทั้งหมด 8 ข้อ คือ จำนวนเงินที่ให้ผู้ยืม อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม สถานที่ให้บริการ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เงื่อนไขในการให้กู้ หลักประกันที่ต้องการ และการให้บริการของพนักงานด้านสินเชื่อ และให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ สำคัญมาก สำคัญปานกลาง และสำคัญน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบตาราง ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตารางแสดงความคิดเห็นของเกษตรกรที่เคยใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการบริการของพนักงานด้านสินเชื่อ และด้านกระบวนการขั้นตอนของการบริการด้านสินเชื่อ กำหนดให้คะแนนแต่ละระดับความคิดเห็น และความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ตารางระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
เห็นด้วย	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ความหมายของค่าเฉลี่ยเลขคณิต

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กำหนดให้คะแนนแต่ละระดับความคิดเห็น และความหมายของค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ในการให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ดังนี้

ตารางระดับความสำคัญ

ระดับความสำคัญ คะแนน

สำคัญมาก 3

สำคัญปานกลาง 2

สำคัญน้อย 1

ความหมายของค่าเฉลี่ยเลขคณิต

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.00 หมายถึง สำคัญมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง สำคัญปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง สำคัญน้อย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 6 เดือน ระหว่างเดือน สิงหาคม 2542 ถึง มกราคม